Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2024/6826

29.11.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Οκτωβρίου 2024

σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική των Κάτω Χωρών

(C/2024/6826)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών [2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και για να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [4] («κανονισμός REPowerEU»), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν θα βοηθήσει να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις

[1] ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
[4] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Οι Κάτω Χώρες πρόσθεσαν ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(3) Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», με σκοπό την τεκμηρίωση των αποφάσεων πολιτικής και τη δημιουργία των συνθηκών-πλαισίου για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Η ανακοίνωση πλαισιώνει την ανταγωνιστικότητα με βάση εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς. Μεταξύ αυτών των κινητήριων μοχλών, η πρόσβαση σε ιδιωτικά κεφάλαια, η έρευνα και η καινοτομία, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες καθώς και μια λειτουργική ενιαία αγορά αναδεικνύονται ως πρωταρχικές προτεραιότητες πολιτικής για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι σημερινές προκλήσεις παραγωγικότητας και να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της. Στις 14 Φεβρουαρίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα 2024». Η εν λόγω ανακοίνωση αναλύει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, παρακολουθώντας τις ετήσιες εξελίξεις βάσει των εννέα κινητήριων μοχλών ανταγωνιστικότητας που έχουν καθοριστεί.

(4) Στις 21 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, σηματοδοτώντας την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 22 Μαρτίου 2024 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, οι οποίες επικεντρώνονται στις τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 21 Νοεμβρίου 2023, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2024, στην οποία οι Κάτω Χώρες συγκαταλέγονται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες και για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2024 των Κάτω Χωρών. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([5]) («σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ») στις 12 Απριλίου 2024 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 11 Μαρτίου 2024.

(5) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Το πλαίσιο περιλαμβάνει τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία, τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ([6]) για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου ([7]) σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών. Οι στόχοι του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται περισσότερο σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Ένα εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο περιλαμβάνει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις ενός κράτους μέλους και καλύπτει χρονικό ορίζοντα προγραμματισμού τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με την κανονική διάρκεια της εθνικής κοινοβουλευτικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών ([8]) στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του γενικού δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί έως και κατά τρία έτη. Προκειμένου να στηρίξει την κατάρτιση των εν λόγω εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, στις 21 Ιουνίου 2024, η Επιτροπή δημοσίευσε καθοδήγηση σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν τα κράτη μέλη στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου τους. Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή διαβίβασε στα κράτη μέλη πορείες αναφοράς και τεχνικές πληροφορίες, ανάλογα με την περίπτωση. Τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλουν τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2024, εκτός εάν το κράτος μέλος και η Επιτροπή

([5]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Απριλίου 2024, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «Καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία για εύλογο χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με τα εθνικά νομικά τους πλαίσια, τα κράτη μέλη μπορούν να συζητούν τα προσχέδια μεσοπρόθεσμων σχεδίων τους με τα εθνικά τους κοινοβούλια, να ζητούν από τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα να εκδώσουν γνώμη και να διεξάγουν διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους εθνικούς συμφεροντούχους.

(6) Το 2024 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σύμφωνα με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023 διατηρούν εξίσου τη σημασία τους για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που έχουν αναθεωρηθεί, επικαιροποιηθεί ή τροποποιηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(7) Στις 7 Ιουλίου 2022 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 4 Οκτωβρίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των Κάτω Χωρών ([9]), η οποία τροποποιήθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2023 δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU ([10]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που δηλώνει ότι οι Κάτω Χώρες έχουν εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(8) Στις 29 Απριλίου 2024 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024 και, στις 30 Απριλίου 2024, το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2024, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([11]). Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση των Κάτω Χωρών σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(9) Στις 19 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2024 για τις Κάτω Χώρες. Αξιολόγησε την πρόοδο των Κάτω Χωρών όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2023 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των Κάτω Χωρών. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά όσον αφορά τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο των Κάτω Χωρών όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(10) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για τις Κάτω Χώρες. Τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης των μακροοικονομικών ευπαθειών των Κάτω Χωρών από το προσωπικό της Επιτροπής για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού δημοσιεύτηκαν τον Μάρτιο του 2024. Στις 19 Ιουνίου 2024, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν ευπάθειες που συνδέονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος σε ένα πλαίσιο υπερτιμημένης στεγαστικής αγοράς, οι οποίες έχουν διασυνοριακό αντίκτυπο και παραμένουν επίκαιρες παρά ορισμένες βελτιώσεις. Οι ευπάθειες που συνδέονται με το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μετριάστηκαν μέσω της σχετικά ισχυρής αύξησης της εγχώριας ζήτησης. Το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ήταν, και αναμένεται να παραμείνει, υψηλό λόγω σημαντικού πλεονάσματος στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, το οποίο αντανακλά πλεόνασμα της εγχώριας αποταμίευσης έναντι των επενδύσεων για το σύνολο της οικονομίας. Ωστόσο, η εγχώρια ζήτηση αυξάνεται εντονότερα από ό,τι στη ζώνη του ευρώ τα τελευταία έτη, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι δευτερογενείς επιπτώσεις του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στην υπόλοιπη περιοχή καθίστανται λιγότερο ανησυχητικές. Η σημαντική παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων στις Κάτω Χώρες, ο στατιστικός αντίκτυπος των παρακρατηθέντων εταιρικών κερδών και ο ρόλος των συνταξιοδοτικών ταμείων τα οποία συσσωρεύουν μεγάλες αποταμιεύσεις που επενδύονται στο εξωτερικό είναι όλα χαρακτηριστικά που συμβάλλουν στο μεγάλο χάσμα μεταξύ αποταμιεύσεων και επενδύσεων. Το ιδιωτικό χρέος συνέχισε να μειώνεται σημαντικά το 2023 και μπορεί να αναμένεται περαιτέρω μείωση, αλλά το χρέος παραμένει υψηλό. Το υψηλό επίπεδο χρέους σε συνδυασμό με τη μεγάλη διακράτηση μη ρευστοποιήσιμων

([9]) ST 12275/22 INIT και ST 12275/22 ADD 1.

([10]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 4ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των Κάτω Χωρών (ST 13613/23 INIT και ST 13613/23 ADD 1).

([11]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

περιουσιακών στοιχείων, κυρίως κατοικιών και συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων, καθιστά τα νοικοκυριά ευάλωτα στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες, ιδίως δεδομένης της υπερτιμημένης στεγαστικής αγοράς. Οι τιμές των κατοικιών παρουσίασαν κάποια διόρθωση κατά το μεγαλύτερο μέρος του περασμένου έτους σε ένα πλαίσιο αυστηρότερων όρων χρηματοδότησης, αλλά παραμένουν υπερτιμημένες, αν και λιγότερο απ' ό,τι στο παρελθόν. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση των ευπαθειών που έχουν εντοπιστεί, αλλά απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Θα μπορούσαν να επιδιωχθούν διάφορες επιλογές για την πιο αποφασιστική αντιμετώπιση των ελλείψεων κατοικιών μέσω της αύξησης των επενδύσεων σε κατοικίες και της άρσης των εμποδίων στην κατασκευή νέων κατοικιών, με παράλληλη περαιτέρω αντιμετώπιση των φορολογικών κινήτρων για την ιδιοκτησία κατοικιών με δανειακά κεφάλαια. Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων δεν είναι πιθανό να συμβάλουν στη διαθεσιμότητα κατοικιών.

(11) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης των Κάτω Χωρών αυξήθηκε από 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 σε 0,3 % το 2023, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 50,1 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 σε 46,5 % στα τέλη του 2023.

(12) Στις 12 Ιουλίου 2022 το Συμβούλιο συνέστησε ([12]) στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό δημοσιονομικής πολιτικής ([13]), λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Συνέστησε στις Κάτω Χώρες να βρίσκονται σε ετοιμότητα για να προσαρμόσουν τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στις Κάτω Χώρες να επεκτείνουν τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, το 2023 ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([14]) ήταν συσταλτικός, κατά 0,8 % του ΑΕΠ, σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Το 2023 η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) είχε συσταλτική συμβολή ύψους 0,9 % του ΑΕΠ στον δημοσιονομικό προσανατολισμό. Σε αυτήν περιλαμβάνεται το αυξημένο κόστος των στοχευμένων μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, κατά 0,4 % του ΑΕΠ. Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2023 ήταν σύμφωνη με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις ανήλθαν στο 3,1 % του ΑΕΠ το 2023, ποσοστό που συνιστά μείωση κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022 ([15]). Οι Κάτω Χώρες χρηματοδότησαν δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, όπως η επέκταση του κορεσμένου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, η πραγματοποίηση βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων και η επέκταση της πρόσβασης σε διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας στις αγροτικές περιοχές. Στις 24 Μαΐου 2024 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν μια πρώτη αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο του μηχανισμού, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης από την Επιτροπή.

(13) Στο πρόγραμμα σταθερότητας 2024, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε 1,1 % το 2024 και σε 1,6 % το 2025. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί σε 2,0 % του ΑΕΠ το 2024 και 2,1 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 46,8 % έως τα τέλη του 2024 και 48,1 % έως τα τέλη του 2025. Μετά το 2025 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί σε 3,3 % του ΑΕΠ το 2026, 2,6 % του ΑΕΠ το 2027 και 3,2 % του ΑΕΠ το 2028. Επομένως, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς για το έλλειμμα του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Αντίστοιχα, μετά το 2025 ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σταδιακά σε 52,0 % το 2028.

(14) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,8 % το 2024 και 1,5 % το 2025, και ο μετρούμενος με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) πληθωρισμός να διαμορφωθεί σε 2,5 % το 2024 και 2,0 % το 2025.

(15) Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπεται δημόσιο έλλειμμα ύψους 2,0 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 47,1 % έως τα τέλη του 2024. Η αύξηση του ελλείμματος το 2024 αντικατοπτρίζει κυρίως την υστέρηση των εσόδων λόγω της εξαιρετικά υψηλής διανομής μερισμάτων το 2023, εν αναμονή της αύξησης του φόρου εισοδήματος από μερίσματα το 2024, των αυξημένων δαπανών για κοινωνικές παροχές για την αποκατάσταση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος, της αυξημένης βοήθειας προς την Ουκρανία, καθώς και των δημόσιων επενδύσεων μέσω των κυβερνητικών κονδυλίων για το

([12]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με τις οικονομικές πολιτικές των Κάτω Χωρών και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 των Κάτω Χωρών (ΕΕ C 334 της 1.9.2022, σ. 154).

([13]) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος των Κάτω Χωρών το 2023, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, εκτιμάται σε 9,7 % σε ονομαστικούς όρους, με βάση τον 10ετή μέσο πραγματικό ρυθμό δυνητικής ανάπτυξης και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ για το 2023.

([14]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων (και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([15]) Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022.

κλίμα, τις υποδομές και την άμυνα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι επεκτατικός κατά 0,4 % του ΑΕΠ το 2024.

(16) Δαπάνες ύψους 0,1 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») βάσει του μηχανισμού το 2024, έναντι 0,1 % του ΑΕΠ το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού θα καταστήσουν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο ή το χρέος της γενικής κυβέρνησης των Κάτω Χωρών.

(17) Στις 14 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο συνέστησε ([16]) στις Κάτω Χώρες να διασφαλίσουν συνετή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως περιορίζοντας την ονομαστική αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών ([17]) το 2024 σε ποσοστό που να μην υπερβαίνει το 3,5 %. Κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών τους για το 2023 και την κατάρτιση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων τους για το 2024, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λάβουν υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρότεινε στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος βάσει των απολογιστικών στοιχείων για το 2023. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες των Κάτω Χωρών προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,6 % το 2024, ποσοστό που είναι υψηλότερο από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Η εν λόγω υπέρβαση του συνιστώμενου μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών αντιστοιχεί σε 1,3 % του ΑΕΠ το 2024. Ωστόσο, οι καθαρές δαπάνες το 2023 ήταν χαμηλότερες από τις αναμενόμενες κατά τον χρόνο έκδοσης της σύστασης (κατά 1,3 % του ΑΕΠ). Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η σύσταση για το 2024 διατυπώθηκε με όρους ρυθμού αύξησης, η αξιολόγηση της συμμόρφωσης πρέπει επίσης να λάβει υπόψη το αποτέλεσμα βάσης από το 2023. Εάν οι καθαρές δαπάνες το 2023 ήταν οι ίδιες με τις αναμενόμενες κατά τον χρόνο έκδοσης της σύστασης, ο προκύπτων ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών το 2024 θα υπερέβαινε τον συνιστώμενο ρυθμό αύξησης κατά λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ. Επομένως, εκτιμάται ότι οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες ενδέχεται να μη συνάδουν πλήρως με τη σύσταση του Συμβουλίου.

(18) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας τα οποία είναι σε ισχύ και να χρησιμοποιήσουν τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Το Συμβούλιο συνέστησε περαιτέρω ότι, εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων μέτρων στήριξης ή τη συνέχισή τους, οι Κάτω Χώρες πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος ([18]) των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας εκτιμάται σε 1,0 % του ΑΕΠ το 2023 και προβλέπεται να μειωθεί σε 0,1 % το 2024 και σε 0,0 % το 2025. Ειδικότερα, οι μειωμένοι ειδικοί φόροι κατανάλωσης επί του ντίζελ και της βενζίνης θεωρείται ότι θα παραμείνουν σε ισχύ το 2024. Εάν τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, όπως συνέστησε το Συμβούλιο, οι προβολές αυτές θα συνεπάγονται δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 0,9 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες ([19]) έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό ύψους 0,5 % του ΑΕΠ κατά το εν λόγω έτος. Τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας καταργήθηκαν σταδιακά το 2023 και το 2024. Αυτό συνάδει με ό,τι συνέστησε το Συμβούλιο. Ωστόσο, τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν πλήρως για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος. Υπάρχει το ενδεχόμενο αυτό να μη συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου.

(19) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στις Κάτω Χώρες να διατηρήσουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων βάσει του μηχανισμού και άλλων κονδυλίων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις προβλέπεται να παραμείνουν σταθερές στο 3,1 % του ΑΕΠ το 2024 από 3,1 % του ΑΕΠ το 2023. Αυτό συνάδει με ό,τι συνέστησε το Συμβούλιο. Αντίστοιχα, οι δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με έσοδα από ταμεία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού, αναμένεται να παραμείνουν σταθερές στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2024.

([16]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 των Κάτω Χωρών και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 των Κάτω Χωρών (ΕΕ C 312 της 1.9.2023, σ. 176).

([17]) Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες εκτός i) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) των δαπανών για τόκους, iii) των δαπανών για την κυκλική ανεργία και iv) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

([18]) Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και των δαπανών και, κατά περίπτωση, χωρίς τα έσοδα από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας.

([19]) Για τη μέτρηση της συμβολής αυτής χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών της γενικής κυβέρνησης, χωρίς i) τις πρόσθετες δημοσιονομικές επιπτώσεις των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) τις έκτακτες δαπάνες, iii) τις δαπάνες για την κυκλική ανεργία και iv) τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) βάσει του μηχανισμού και άλλα ταμεία της Ένωσης, σε σχέση με τον μεσοπρόθεσμο (10ετή) μέσο ρυθμό αύξησης του δυνητικού ονομαστικού ΑΕΠ, εκφραζόμενη ως ποσοστό του ονομαστικού ΑΕΠ.

(20) Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων και με την παραδοχή ότι η πολιτική θα παραμείνει αμετάβλητη, οι εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 2,1 % του ΑΕΠ το 2025. Η αύξηση του ελλείμματος το 2025 αντανακλά κυρίως την περαιτέρω αύξηση των δημόσιων επενδύσεων που έχει προγραμματίσει η κυβέρνηση. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 48,4 % έως τα τέλη του 2025.

(21) Οι αποδόσεις από ακίνητα πρώτης κατοικίας, τα συνταξιοδοτικά κεφάλαια και οι επενδύσεις που διακρατούνται σε εταιρείες με μικρό αριθμό μετόχων φορολογούνται με ευνοϊκούς συντελεστές σε σύγκριση με το εισόδημα από επενδύσεις σε μετοχές και ομόλογα. Επιπλέον, ο φόρος επί των εσόδων από επενδύσεις σε μετοχές και ομόλογα υπολογίζεται με βάση τις κατά παραδοχή και όχι τις πραγματικές αποδόσεις. Η προνομιακή φορολογική μεταχείριση των κατοικιών μέσω της έκπτωσης φόρου για τους τόκους ενυπόθηκων δανείων σε συνδυασμό με τη χαμηλή φορολόγηση των τεκμαρτών μισθωμάτων τροφοδοτεί τη ζήτηση στη στεγαστική αγορά, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών. Επιπλέον, οι συνταξιοδοτικές αποταμιεύσεις τυγχάνουν φορολογικών ελαφρύνσεων έως τα συγκριτικά υψηλά επίπεδα εισοδήματος. Ως εκ τούτου, ο πλούτος των νοικοκυριών στις Κάτω Χώρες συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό σε μη ρευστοποιήσιμα είδη πλούτου, όπως η στέγαση ή οι συντάξεις. Αυτό εκθέτει τα νοικοκυριά σε μεγαλύτερο οικονομικό κίνδυνο κατά τη διάρκεια οικονομικών κλυδωνισμών και ενδέχεται να μην οδηγήσει σε βέλτιστα καταναλωτικά πρότυπα καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους σε πολλές περιπτώσεις. Η άνιση φορολογική μεταχείριση εντός και μεταξύ των ειδών περιουσιακών στοιχείων οδηγεί επίσης σε επιλογή ευνοϊκότερου φορολογικού καθεστώτος και μπορεί να στρεβλώσει την αποτελεσματική κατανομή των κεφαλαίων. Ως εκ τούτου, η εν λόγω άνιση μεταχείριση είναι σημαντική για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών.

(22) Εκτός από τα φορολογικά κίνητρα που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 21, η υπερτίμηση στη στεγαστική αγορά οφείλεται επίσης στην έλλειψη προσφοράς νέων κατοικιών. Η εξάλειψη των φραγμών που εμποδίζουν επί του παρόντος τις επενδύσεις, μεταξύ άλλων στην κατασκευή κατοικιών, θα έδινε στην κυβέρνηση τη δυνατότητα να προωθήσει αποτελεσματικά τα σχέδιά της για αύξηση της προσφοράς κατοικιών και να συμβάλει στην εξωτερική επανεξισορρόπηση. Ως εκ τούτου, η άρση των φραγμών αυτών είναι σημαντική για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Ταυτόχρονα, η ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων είναι σχετικά μικρή και, ως εκ τούτου, είναι περιορισμένη η προσφορά οικονομικά προσιτών και διαθέσιμων εναλλακτικών λύσεων έναντι της ιδιοκτησίας κατοικιών. Η έλλειψη οικονομικά προσιτών κατοικιών προς ενοικίαση υπονομεύει επίσης την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και την κοινωνική συνοχή.

(23) Οι Κάτω Χώρες διαθέτουν ένα καλά ανεπτυγμένο σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας. Παρά το γεγονός ότι οι δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα στις Κάτω Χώρες είναι ήδη οι υψηλότερες στην Ένωση, το κόστος αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά. Το 2022 οι συνολικές δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα στις Κάτω Χώρες ανήλθαν στο 3,8 % του ΑΕΠ, η υψηλότερη τιμή στην Ένωση με μεγάλη διαφορά. Η έκθεση του 2024 για τη δημογραφική γήρανση προβλέπει ότι ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί κατά 1,0 εκατοστιαία μονάδα έως το 2040 και κατά 1,9 εκατοστιαίες μονάδες έως το 2070. Επιπλέον, το μοναδιαίο κόστος για την παροχή ιδρυματικής περίθαλψης στις Κάτω Χώρες είναι μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση, ακόμη και όταν μετράται ως ποσοστό του κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας της μακροχρόνιας φροντίδας μέσω της μείωσης των ανεπαρκειών του συστήματος χωρίς να διακυβεύεται η υψηλή ποιότητα και κάλυψή του. Ένα παράδειγμα τέτοιων ανεπαρκειών είναι ότι οι δήμοι, οι οποίοι είναι οι πάροχοι κατ' οίκον και κοινωνικής φροντίδας στις Κάτω Χώρες, έχουν κίνητρα να μετατοπίσουν την ευθύνη έναντι των ασθενών στον τομέα της κλειστής φροντίδας αντί να συνεχίσουν να τους παρέχουν φροντίδα κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, οι ανεπάρκειες του συστήματος μακροχρόνιας φροντίδας θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν, για παράδειγμα με τη χρήση περισσότερων ψηφιακών και καινοτόμων λύσεων ή με την πραγματοποίηση επενδύσεων στην πρόληψη για την καθυστέρηση της εμφάνισης των αναγκών μακροχρόνιας φροντίδας και της εξάρτησης από τη στήριξη για δραστηριότητες καθημερινής διαβίωσης.

(24) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να προχωρήσει ταχέως η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας των Κάτω Χωρών μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τον Αύγουστο του 2026 είναι αναγκαίο οι Κάτω Χώρες να επιταχύνουν σημαντικά την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων, ιδίως να διασφαλίσουν την αποτελεσματική υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(25) Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([20]), οι Κάτω Χώρες οφείλουν να επανεξετάσουν κάθε πρόγραμμα που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) έως τον Μάρτιο του 2025, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024, καθώς και το οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Η εν λόγω επανεξέταση αποτελεί τη βάση για την οριστική κατανομή της ενωσιακής χρηματοδότησης που περιλαμβάνει κάθε πρόγραμμα. Οι Κάτω Χώρες έχουν σημειώσει πρόοδο ως προς την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Μολονότι οι περιφερειακές διαφορές στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ έχουν παραμείνει σταθερές και όλες οι περιφέρειες κατατάσσονται πολύ πάνω από τον μέσο όρο της Ένωσης όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, η μετάβαση σε μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα επηρεάζει με διαφορετικό τρόπο τις περιφέρειες με συνεργατικούς σχηματισμούς βιομηχανιών υψηλής έντασης εκπομπών. Είναι σημαντικό να επιταχυνθεί η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής, και οι προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στα προγράμματα εξακολουθούν να είναι συναφείς. Οι στόχοι για τη στήριξη της καινοτομίας που σχετίζεται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και για τη στήριξη της πράσινης οικονομίας στις περιφέρειες με βιομηχανικούς συνεργατικούς σχηματισμούς που επηρεάζονται περισσότερο από την κλιματική μετάβαση, εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα σημαντικοί. Η στήριξη της κοινωνικής μετάβασης σε υποβαθμισμένες αστικές περιοχές σε μεγάλες πόλεις εξακολουθεί να είναι σημαντική. Εξακολουθεί να απαιτείται δράση για τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας, με επενδύσεις σε ίσες ευκαιρίες (απασχόλησης) και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Κατά τη διενέργεια της ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, θα πρέπει να προωθηθούν οι δυνατότητες λύσεων δοκιμών και πιλοτικής εφαρμογής για τη μείωση της συμφόρησης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, διότι αυτό θα συμβάλει στην πράσινη μετάβαση των Κάτω Χωρών. Οι Κάτω Χώρες θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη, η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([21]), προκειμένου να στηρίξουν τον μετασχηματισμό της βιομηχανίας και να διευκολύνουν τις επενδύσεις στην παραγωγή τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, μεταξύ άλλων στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση.

(26) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν διάφορες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με τον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας, τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, τη βασική εκπαίδευση, την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και την υπέρμετρη εναπόθεση αζώτου.

(27) Το μερίδιο της ευέλικτης απασχόλησης (τόσο των εργαζομένων με συμβάσεις προσωρινής απασχόλησης όσο και των αυτοαπασχολούμενων) στην αγορά εργασίας εξακολουθεί να είναι υψηλό στις Κάτω Χώρες. Αυτό, αφενός, συνεπάγεται διαρκή κίνδυνο κατακερματισμού της αγοράς εργασίας, με ιδιαίτερα στρεβλωτικές επιπτώσεις στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και, αφετέρου, μπορεί να εντείνει την ανισότητα των ευκαιριών και να υπονομεύσει την παραγωγικότητα. Κάποιος βαθμός ευελιξίας στην αγορά εργασίας μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της προσαρμοστικότητας της οικονομίας και να ικανοποιήσει καλύτερα τις ατομικές προτιμήσεις. Ωστόσο, η υπερβολική χρήση ευέλικτων μορφών απασχόλησης μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στους εργαζόμενους και στην ευρύτερη οικονομία. Για παράδειγμα, η συμμετοχή σε κατάρτιση και διά βίου μάθηση είναι δύσκολη για όσα άτομα έχουν συμβάσεις απασχόλησης με ευέλικτες ρυθμίσεις, γεγονός που με τη σειρά του περιορίζει τις επενδύσεις σε δεξιότητες και επιτείνει την εξασθένηση της παραγωγικότητας. Σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, η κυβέρνηση των Κάτω Χωρών ανακοίνωσε μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών ανάμεσα στις μόνιμες και τις ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν την κατάργηση των συμβάσεων μηδενικών ωρών εργασίας, την αντικατάσταση των συμβάσεων «επιφυλακής» στην παρούσα μορφή τους από ένα νέο είδος σύμβασης που παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια εισοδήματος για τους εργαζόμενους, καθώς και τη βελτίωση της εργασιακής ασφάλειας των εργαζομένων μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης. Σημαντικό ρόλο θα έχει η ταχεία πρόοδος ως προς την υιοθέτηση και την εφαρμογή των εν λόγω σχεδίων και η αποτελεσματική επιβολή, ώστε να διασφαλιστεί ότι η επιλογή ενός συγκεκριμένου τύπου σύμβασης απασχόλησης θα βασίζεται στις ειδικές ανάγκες της θέσης εργασίας ή στις προτιμήσεις των εργαζομένων και, παράλληλα, να βελτιωθεί η απασχόληση και η κοινωνική θέση των ατόμων που εργάζονται με καθεστώς ευέλικτης απασχόλησης και να μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας.

(28) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων ήταν ήδη διαδεδομένες στην αγορά εργασίας των Κάτω Χωρών πριν από την κρίση της νόσου COVID-19, αλλά έκτοτε έχουν καταστεί πιο διαδεδομένες. Τομείς όπως οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και η εκπαίδευση, καθώς και οι τεχνικές θέσεις εργασίας και οι θέσεις εργασίας που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές ελλείψεις, οι οποίες αναμένεται να συνεχιστούν, εν μέρει λόγω των δημογραφικών εξελίξεων. Παρά το υψηλό συνολικό ποσοστό συμμετοχής, οι Κάτω Χώρες εξακολουθούν να διαθέτουν αναξιοποίητο δυνητικό εργατικό δυναμικό, όπως άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών ή άτομα που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Αυτή η ανεπαρκής αξιοποίηση μέρους

([20]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058, (ΕΕ) 2021/1056, (ΕΕ) 2021/1057, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) 2021/1060, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697 και (ΕΕ) 2021/241 (ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

του εργατικού δυναμικού, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις δεξιοτήτων, συνιστά κίνδυνο για την ανταγωνιστικότητα των Κάτω Χωρών και μπορεί να παρεμποδίσει τις επενδύσεις, μεταξύ άλλων στην κατασκευή νέων κατοικιών, γεγονός που την καθιστά συναφή με τις μακροοικονομικές ανισορροπίες στις Κάτω Χώρες. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, με παράλληλη κάλυψη των ειδικών ανά τομέα αναγκών και φραγμών. Προκειμένου να αυξηθεί η προσφορά εργασίας, θα μπορούσαν να δοθούν κίνητρα στους ανθρώπους ώστε να εργάζονται περισσότερες ώρες, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων πολιτικής για την προώθηση της ποιότητας της εργασίας και της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Επιπλέον, η ενίσχυση των ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων ή επανειδίκευσης μέσω στοχευμένων και εξατομικευμένων μέτρων, ιδίως για όσα άτομα βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, θα μπορούσε να συμβάλει στην άμβλυνση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων και στη βελτίωση των κοινωνικών αποτελεσμάτων. Δεδομένων των υφιστάμενων ελλείψεων εργαζομένων σε όλους τους τομείς και της στασιμότητας της παραγωγικότητας της εργασίας, τα μέτρα πολιτικής από την πλευρά της ζήτησης θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στην προώθηση τομέων υψηλής προστιθέμενης αξίας, καθώς και τομέων που σχετίζονται με κοινωνικές προκλήσεις, όπως η εκπαίδευση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στήριξη της διατομεακής κινητικότητας και στην αύξηση των επενδύσεων για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και την Ε&Α.

(29) Παρά το σχετικά υψηλό, αν και μειούμενο, ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών με υψηλές επιδόσεις, τα αποτελέσματα του Προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) του 2022 δείχνουν απότομη αύξηση του αριθμού των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, στις θετικές επιστήμες και στην ανάγνωση. Η μείωση ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των διαφόρων κατευθύνσεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τους μαθητές των χαμηλότερων κατευθύνσεων —διάφορες κατευθύνσεις της προεπαγγελματικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (VMBO)— να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη μείωση στις βαθμολογίες των δοκιμασιών. Επιπλέον, οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών (γηγενείς μαθητές με γονείς που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό και μαθητές που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό) παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις με σχεδόν διπλάσια συχνότητα από τους μαθητές που δεν προέρχονται από οικογένειες μεταναστών στα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες, ενώ η διαφορά είναι κάπως μικρότερη στην ανάγνωση. Η επιδείνωση των βασικών δεξιοτήτων είναι μία από τις μεγαλύτερες στην Ένωση και υπονομεύει τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, καθώς και τη μακροπρόθεσμη παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα. Οι αυξανόμενες ελλείψεις εκπαιδευτικών μπορούν να επιδεινώσουν τις προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την ισότητα και την ποιότητα της εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, οι Κάτω Χώρες θα μπορούσαν να αξιολογήσουν τα υφιστάμενα μέτρα όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες και να τα επανεξετάσουν ανάλογα με τις ανάγκες, ώστε να αυξήσουν τον αντίκτυπό τους, ιδίως για τα σχολεία με μειονεκτούντα μαθητικό πληθυσμό. Επιπλέον, οι Κάτω Χώρες θα μπορούσαν να λάβουν μέτρα για να αυξήσουν τη διαπερατότητα των κατευθύνσεων της οικείας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και να επεκτείνουν τα κίνητρα για την προσέλκυση περισσότερων εκπαιδευτικών σε σχολεία με μειονεκτούντα σχολικό πληθυσμό.

(30) Λόγω της προοδευτικά αυξανόμενης συμφόρησης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, οι διαχειριστές δικτύων αναγκάζονται συχνά να απορρίπτουν αιτήματα πρόσβασης στο δίκτυο από νέους παραγωγούς και καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Η συμφόρηση του δικτύου κινδυνεύει να επιβραδύνει τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας και να περιορίσει την οικονομική δραστηριότητα, γεγονός που την καθιστά συναφή με τις μακροοικονομικές ανισορροπίες στις Κάτω Χώρες. Ως εκ τούτου, η αύξηση της δυναμικότητας και της ευελιξίας του δικτύου μεταφοράς και διανομής είναι ουσιαστικής σημασίας για την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια, την επιτάχυνση της ανάπτυξης τόσο χερσαίων όσο και υπεράκτιων υποδομών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την κάλυψη της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Το εθνικό σχέδιο για το ενεργειακό σύστημα, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2023, απαιτεί επενδύσεις σε πρόσθετη δυναμικότητα δικτύου και αποθήκευσης που πρέπει να υλοποιηθούν τώρα. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι αναγκαίες επενδύσεις στην επέκταση των υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας, είναι ζωτικής σημασίας να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης για τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό θα επιταχύνει επίσης την υλοποίηση χερσαίων και υπεράκτιων έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Τέλος, ως μέρος των συνθηκών-πλαισίου, υπάρχει περιθώριο αντιμετώπισης της συμφόρησης μέσω τεχνικών μέτρων και κανονισμών (π.χ. τιμολογιακά κίνητρα ή περιορισμοί κατά τις ώρες αιχμής).

(31) Οι πρακτικές εντατικής γεωργίας μπορούν να προκαλέσουν υπέρμετρη εναπόθεση αζώτου, με σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του εδάφους και στα υδάτινα και θαλάσσια οικοσυστήματα, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του φυσικού κεφαλαίου, ενώ ταυτόχρονα θέτουν σημαντικούς περιορισμούς στην αδειοδότηση της κατασκευαστικής δραστηριότητας που εκπέμπει άζωτο και στην ανάπτυξη υποδομών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω πρακτικές είναι συναφείς με τις μακροοικονομικές ανισορροπίες στις Κάτω Χώρες. Απαιτείται συνεχής στήριξη για την προώθηση της μετάβασης στη βιώσιμη γεωργία, συμπεριλαμβανομένης της βιολογικής γεωργίας, με παράλληλη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Σύμφωνα με το στρατηγικό τους σχέδιο για την κοινή γεωργική πολιτική, οι Κάτω Χώρες θα επωφεληθούν από τη μείωση του ζωικού κεφαλαίου, την επιτάχυνση της μετάβασης στην κυκλική και βιολογική γεωργία, την παροχή κινήτρων για την επανύγρανση και την απόσυρση από την παραγωγή πλούσιων σε άνθρακα εδαφών, καθώς και από τον περιορισμό της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων και ανόργανων λιπασμάτων. Επιπλέον, η θέση των γεωργών στην αξιακή αλυσίδα θα μπορούσε να βελτιωθεί, για παράδειγμα μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης των σημάτων ποιότητας της Ένωσης, της μεγαλύτερης αναγνώρισης των οργανώσεων παραγωγών, της περαιτέρω ψηφιοποίησης και καινοτομίας στη γεωργία και της αυξημένης διαθεσιμότητας βιολογικών προϊόντων για τους καταναλωτές. Υπάρχουν ακόμη περιθώρια για περαιτέρω αύξηση των επενδύσεων στην πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης, καθώς και στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων.

(32) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το 2024 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των σχεδίων τους για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, για να

εφαρμόσουν τη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Όσον αφορά τις Κάτω Χώρες, οι συστάσεις 1, 2, 3 και 4 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης, της τέταρτης και της πέμπτης σύστασης που ορίζονται στη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ.

(33) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και των συμπερασμάτων σχετικά με την ύπαρξη ανισορροπιών, οι συστάσεις στο πλαίσιο του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στη σύσταση 1. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με το υψηλό ιδιωτικό χρέος σε ένα πλαίσιο υπερτιμημένης στεγαστικής αγοράς. Η σύσταση 1 συμβάλλει τόσο στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών όσο και στην εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 31,

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να λάβουν μέτρα το 2024 και το 2025 προκειμένου:

1. Να υποβάλουν εγκαίρως το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του μεταρρυθμισμένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, να περιορίσουν την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 σε ρυθμό που να συνάδει, μεταξύ άλλων, με τη διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη και με τη διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε συνετό επίπεδο σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Να ευθυγραμμίσουν τη φορολόγηση των διαφόρων ειδών εισοδήματος από πλούτο, μεταξύ άλλων, για τη μείωση της μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους των νοικοκυριών. Να άρουν τα εμπόδια στην κατασκευή νέων κατοικιών και να διασφαλίσουν την οικονομική προσιτότητα και τη διαθεσιμότητα των κατοικιών στην ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων. Να αντιμετωπίσουν την αναμενόμενη αύξηση των δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, καθιστώντας το σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας οικονομικά αποδοτικότερο.

2. Να επιταχύνουν σημαντικά την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, διασφαλίζοντας την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων έως τον Αύγουστο του 2026. Να επιταχύνουν την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των εν λόγω προγραμμάτων, να εξακολουθήσουν να επικεντρώνονται στις συμφωνηθείσες προτεραιότητες και να προωθούν λύσεις δοκιμών και πιλοτικής εφαρμογής με στόχο να συμβάλουν στη μείωση της συμφόρησης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δυνατότητες που παρέχει η πρωτοβουλία για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να εφαρμόσουν μέτρα για τη μείωση των κινήτρων για τη χρήση συμβάσεων ευέλικτης ή προσωρινής απασχόλησης. Να αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές και τομεακές ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση του υποχρησιμοποιούμενου εργατικού δυναμικού και με την ενθάρρυνση της κινητικότητας σε τομείς υψηλής παραγωγικότητας και σε τομείς που σχετίζονται με κοινωνικές προκλήσεις. Να βελτιώσουν τις βασικές δεξιότητες, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση των ελλείψεων εκπαιδευτικών και την παροχή εξατομικευμένης στήριξης σε μειονεκτούντα σχολεία.

4. Να βελτιώσουν τις συνθήκες-πλαισίου για την τόνωση των επενδύσεων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες όσον αφορά τη βιώσιμη γεωργία.

Λουξεμβούργο, 21 Οκτωβρίου 2024.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

NAGY I.